

D 12

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan beträffande auktoriserade revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Anmälan rör ett uppdrag som vald revisor i ett aktiebolag. Han valdes som revisor i bolaget 1999 och avsåg sig uppdraget i maj 2007. Detta beslut behandlar en fråga om A-sons opartiskhet och självständighet vid utförandet av revisionen för räkenskapsåret 2006. Frågan har uppkommit med anledning av en skatterevision vid vilken Skatteverket bedömde att det hade förekommit s.k. förbjudna lån och upptaxerade bolagets ägare.¹ Upptaxeringen föranledde bolagets ägare att i sin tur göra gällande att A-son hade varit försumlig vid sin revision av bolaget. RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation för det aktuella räkenskapsåret.

2 A-sons revisionsdokumentation och yttranden

Av ett brev från en av bolagets ägare, daterat den 15 december 2006, framgår att ägarna avsåg att hålla A-son ansvarig för den eventuella skada eller kostnad som skulle kunna uppkomma till följd av Skatteverkets inställning i fråga om brott mot aktiebolagslagens låneförbud. I brevet nämns att Skatteverket hade ifrågasatt om utbetalningar från bolaget om ca 32 mnkr som hade skett mellan år 2002 och år 2005 utgjorde förbjudna lån till ägarna. Vidare hävdades i brevet att A-son dessa år hade varit oaktsam vid sina bedömningar av utbetalningarna och att denna oaktsamhet var skadestandsgrundande.

A-son avgav sin revisionsberättelse den 29 mars 2007.

I den oberoendeanalys som han upprättade den 20 mars 2007 identifierade han inte några hot mot sin opartiskhet och självständighet.

I ett brev till bolaget den 9 maj 2007 avsåg han sig revisionsuppdraget. Som skäl angav han att han, till följd av att ägarna höll honom ansvarig för den eventuella skada som skulle kunna uppkomma, inte ansåg sig kunna utföra revisionen på ett oberoende sätt.

A-son har i sina yttranden anfört följande.

När han i december 2006 mottog ägarnas brev, hade det ännu inte uppkommit någon skada. Ägarna avsåg att överklaga Skatteverkets beslut och frågan om huruvida förbjudna lån hade förekommit var således inte avgjord. Han uppfattade inte situationen som att ägarna höll honom ansvarig utan snarare att det var bolagets juridiska ombud som var pådrivande för att ersättning skulle kunna utgå ur revisionsbyråns ansvarsförsäkring. Relationen till företagsledningen präglades av uppriktighet och öppen redovisning av alla aspekter rörande kundens affärsverksamhet och han uppfattade det också som att ägarna önskade att han skulle biträda dem vid processen mot Skatteverket. Han ansåg inte att det i det skedet förelåg någon hotbild som krävde motåtgärder eller att han skulle avsäga sig uppdraget.

När han senare år 2007 insåg att ägarna skulle driva processen vidare mot honom, diskuterade han med kollegor på revisionsbyrån om han skulle avgå från uppdraget eller inte. När han i revisionens slutskede slutligen insåg att en hotbild faktiskt förelåg, var det för sent att avgå. Han

---

¹ Med ägare åsyftas i det följande fyra personer som direkt eller indirekt ägt bolaget och även varit styrelseledamöter i bolaget.

beslutade sig för att slutföra revisionen, för att inte sätta bolaget i trångmål att finna en ersättare (revisorsnöd).

En revisor får inte utan tungt vägande skäl avgå från ett revisionsuppdrag vid en sådan tidpunkt att revisionen försvåras eller försenas. Hans mandattid sträckte sig ytterligare ett räkenskapsår och något initiativ från bolaget att ersätta honom med en annan revisor kom inte till hans kännedom. När han i maj 2007 meddelade bolaget att han ämnade avgå, hade en ny revisionsperiod börjat och revisorsnöd förelåg inte längre. Att han använde ordet oberoende i brevet berodde på att han inte kände sig tillfreds med att fortsätta uppdraget under kommande år.

RN bör beakta att han blev ”friad” i det mål som anmälarna drev mot honom i Göteborgs tingsrätt, domen meddelades den 1 juli 2011. RN bör också beakta att det som anmälarna lägger honom till last avser händelser som inträffade under perioden 2002–2005. Det nu aktuella disciplinärendet öppnades i juni 2011.

3 RN:s bedömning

Vad beträffar det som A-son har anfört om att de eventuella försummelse från hans sida som anmälarna gör gällande ligger långt bakåt i tiden konstaterar RN att den fråga som nu är föremål för prövning avser händelser från december 2006 fram till dess att han avgav sin revisionsberättelse i mars 2007.²

Enligt 21 § första stycket revisorslagen (2001:883) ska en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer i vilka det råder en presumtion för att revisorn ska avböja eller avsäga sig uppdraget. En av dessa är om revisorn eller någon annan i det nätverk där revisorn är verksam utsätts för hot eller någon annan påtryckning som är ägnad att inge obehag (21 § första stycket 1 e). Enligt 21 § andra stycket behöver revisorn dock inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet eller självständighet.

A-son blev genom brevet i december 2006 underrättad om att ägarna avsåg att hålla honom ansvarig för den eventuella skada eller kostnad som skulle kunna uppkomma till följd av Skatteverkets inställning i fråga om brott mot aktiebolags-lagens låneförbud. I brevet hävdades att A-son hade varit oaktsam vid sina bedömningar beträffande de av Skatteverket ifrågasatta transaktionerna, vilka avsåg utbetalningar om ca 32 mnkr, och att denna oaktsamhet var skadeståndsgrundande. Enligt RN:s uppfattning medförde detta att det uppstod ett hot mot A-sons opartiskhet och självständighet enligt 21 § första stycket 1 e) revisorslagen. Det har därmed förelegat en presumtion för att han skulle avsäga sig uppdraget.

A-son har anfört att han initialt inte uppfattade det som att ägarna avsåg att hålla honom ansvarig utan att det var deras juridiska ombud som drev frågan. RN anser dock att han, med hänsyn till de ovan återgivna formuleringarna i brevet, hade skäl att allvarligt överväga om han kunde kvarstå i uppdraget.

När han sedan i mars 2007 avslutade revisionen och avgav sin revisionsberättelse, hade han insett att ett hot faktiskt förelåg. Efter att ha samrått med kollegor på revisionsbyrån beslutade

---

² Jfr 32 § fjärde stycket revisorslagen (2001:883) där det sägs att varning eller erinran inte får meddelas om det som läggs revisorn till last har inträffat mer än fem år innan revisorn fick underrättelse i ärendet. Av handlingarna framgår att A-son fick del av RN:s första föreläggande senast den 19 juli 2011, dvs. mindre än fem år efter det att han i december 2006 och i mars 2007 mottog brevet från ägarna respektive avgav sin revisionsberättelse.

han sig för att ändå slutföra revisionen för att inte försätta bolaget i revisorsnöd. Detta innebär dock enligt RN:s uppfattning inte att det förelåg sådana särskilda omständigheter eller hade vidtagits sådana åtgärder som medförde att det inte fanns anledning att ifrågasätta hans opartiskhet och självständighet som revisor. Det ska särskilt framhållas att revisorsnöd aldrig är ett godtagbart skäl för att kvarstå i ett revisionsuppdrag om förhållandena i övrigt är sådana att revisorn av oberoendeskäl inte kan behålla uppdraget.

Mot nu angiven bakgrund finner RN att A-son, genom att trots föreliggande hot mot hans opartiskhet och självständighet kvarstå som revisor i bolaget och avge revisionsberättelse för räkenskapsåret 2006, har åsidosatt god revisorssed. Vad han har anfört om hur en domstol, flera år senare, har bedömt hans ansvar gentemot ägarna och att det har förflutit lång tid sedan de händelser som är föremål för prövning i detta ärende inträffade medför ingen annan bedömning.

A-son har åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, f.d. hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Mikael Ernström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Philip Lagerling som föredragit ärendet.